

## Př6 – 9. zadání

- Milí žáci, moc Vás pozdravuji. Pokud někomu chybí zápis z 8. zadání, tak si dopište.
- Učivo si pečlivě přečtěte v učebnici a nezapomínejte si prohlédnout fotografie jednotlivých zástupců.
- Napište si další učivo – Strašilky, Vši, Stejnokřídlí, Ploštice.

### Řád: Strašilky

- pocházejí z tropických oblastí

Zástupce:

**Pakobylka indická** – chová se v insektářiích

- tělo má hůlkovitý tvar, barvou se přizpůsobuje prostředí
- tři páry končetin nápadně dlouhé, většinou bezkřídle
- živí se rostlinnou potravou

### Řád: Vši

- přečíst v učebnici na str. 83

- nemají křídla

- končetiny mají drápky a jsou přizpůsobeny k přichycování a lezení ve vlasech a chlupcích

- ústní ústrojí **bodavě sací**

Zástupci:

**Veš šatní** – žije v šatech, prádle, zejména tam, kde je nečistota

- živí se krví člověka
- může přenášet původce střevního onemocnění – skvrnitého tyfu

**Veš dětská** – žije výhradně ve vlasech dětí, zvláště tam, kde je nedostatečná hygiena

- vajíčka – **hnidy** lepí na vlasy
- krev sají dospělci i larvy

### Řád: Stejnokřídlí

- přečíst v učebnici na str. 81 – 83

- mají stejně velké a stejně stavěné 2 páry blanitých křídel

- jejich potravou rostlinné šťávy – ústní ústrojí bodavě sací

- proto většina zástupců patří mezi obávané a nepříjemné parazity rostlin

- dělí se na **křísy** a **mšice**

- ze skupiny křísů jsou nejznámější **cikády** a **pěnodějky**

**Cikády** – teplejší oblasti

- vydávají cvrčivé zvuky orgánem uloženým na hřbetní straně zadečku

**Cikáda sedmnáctiletá**

**Pěnodějky** – vytváří chomáčky bílé pěny na stéblech trav – výměšky rostlinných šťáv

zpěněné vzduchem, kterými se obalí larvy pěnodějky proti vysychání a nepřítelům

**Pěnodějka obecná**

**Mšice** – drobný hmyz s měkkým tělem živící se šťávami rostlin

- vnější paraziti rostlin
- ústní ústrojí bodavě sací
- kořistníky mšic jsou larvy pestřenek, zlatooček a dospělci i larvy slunéček

**Mšice rybízová, mšice jabloňová, mšice třešňová**

- další paraziti této skupiny:

**Vlnatka krvavá** – parazituje na jabloních

**Puklice švestková** – žije na švestkách

**Molice skleníková** – žije na rostlinách ve sklenících i na špatně ošetřovaných pokojových rostlinách

- dospělci jsou bílí

## Řád: Ploštice

- přečíst v učebnici na str. 83-85

- mají ploché tělo, hlava je zřetelně oddělena od hrudi
- ústní ústrojí bodavě sací
- za hlavou je široký nápadný štít
- první pár křídel jsou polokrovky (blíže tělu jsou pevné a konce blanité), druhý pár je blanitý
- u některých druhů křídla chybějí
- vodní i suchozemský hmyz

Zástupci:

**Ruměnice pospolná** – zploštělé tělo, na červeném podkladu černou kresbu

- býložravá
- vysává různá semena, bobule, lipové výhonky

**Kněžice chlupatá** – tykadla příčně žlutočerná

- vysává šťávu z měkkého ovoce (borůvek, jahod, malin)

**Bruslařka obecná** – pohybuje se na hladině stojatých i mírně tekoucích vod

- pohyb umožňují četné chloupky na těle obalené bublinkami vzduchu a nesmáčitelné chloupky na nohách, které jim umožňují klouzavý pohyb (“bruslení”)

**Znakoplavka obecná** – vodní dravá ploštice, plave hřbetem dolů, její bodnutí bolestivé

**Splešťule blátivá** – rychle se pohybuje pouze při lovu kořisti

**Jehlanka válcovitá** – žije ve vodě

**Vodoměrka štíhlá** – drobný vodní hmyz

**Štěnice domácí** – nepříjemná bezkřídlá ploštice

- noční živočich, saje krev teplokrevných živočichů včetně člověka
- ve dne je ukryta ve štěrbinách podlahy, v nábytku

Kontrolní otázky:

1. Jaké ústní ústrojí má řád Vši?
2. Vypiš kořistníky mšic.
3. Které vodní ploštice je bodnutí bolestivé?